

Wyrok z dnia 10 czerwca 2009 r.

III PO 10/08

Konsekwencją zastosowania ogólnie przyjmowanej w prawoznawstwie reguły kolizyjnej *lex posterior superior derogat legi priori inferiori* (prawo późniejsze wyższej rangi uchyla wcześniejsze prawo niższej rangi) jest definitywna utrata mocy prawnej przez normę wcześniejszą. Uchylenie prawa późniejszego nie powoduje ponownego nabycia mocy prawnej ("odżycia") przez prawo poprzednio obowiązujące. Dotyczy to regulaminów, o których mowa w art. 39 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym (Dz.U. Nr 155, poz. 1298 ze zm.).

Przewodniczący SSN Herbert Szurgacz (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Zbigniew Myszka, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 czerwca 2009 r. sprawy ze skargi Klubu Sportowego Z.L. SA na orzeczenie Związkowego Trybunału Piłkarskiego PZPN z dnia 20 czerwca 2008 r. [...] na skutek skargi kasacyjnej skarżącego od wyroku Trybunału Arbitrażowego do Spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim z dnia 6 sierpnia 2008 r. [...]

o d d a l i ł skargę kasacyjną.

U z a s a d n i e n i e

Wydział dyscypliny PZPN w dniu 15 maja 2008 r. wydał orzeczenie w sprawie Z.L. SA uznając Z.L. winnym zarzucanych mu czynów korupcyjnych i orzekł karę degradacji o jedną klasę rozgrywkową. Podstawą wszczęcia postępowania wydziału dyscypliny Polskiego Związku Piłki Nożnej (dalej WD) były uzasadnione przypuszczenia popełnienia przewinień dyscyplinarnych określonych w § 9 ust. 10 (pkt 1) regulaminu dyscyplinarnego, tj. przekupstwo sportowe oraz w § ust. 23 (pkt 1) regulaminu, tj. rażące naruszenie prawa PZPN. Według Wydziału Dyscyplinarnego oraz informacji Prokuratury Okręgowej w W., prowadzącej śledztwo w sprawie korupcji w

polskiej piłce nożnej, nieprzestrzeganie regulaminu dyscyplinarnego przejawiało się w szczególności w postaci niedopełnienia obowiązku postępowania zgodnie z zasadami sportowego zachowania przez Jerzego F., członka zarządu SSA Z.L., który dopuścił się czynnej korupcji poprzez usiłowanie oraz dokonanie nieuczciwego ustalania wyników 4 meczów z udziałem Z.L. w rundzie wiosennej sezonu 2003/2004 rozgrywek II ligi (bezpośrednie i pośrednie wręczenie korzyści majątkowej lub złożenie obietnicy takiej korzyści sędziom piłkarskim). Za te przewinienia WD postanowił przenieść Klub Z.L. SSA do niższej klasy rozgrywkowej począwszy od sezonu 2008/2009 o jedną klasę.

W dniu 16 czerwca 2008 roku Z.L. odwołał się od powyższego orzeczenia do Związkowego Trybunału Piłkarskiego Polskiego Związku Piłki Nożnej (dalej: ZTP). Z.L. w odwołaniu od orzeczenia kwestionowało orzeczenie w zakresie ukarania skarżącego za czyny określone w § 9 ust. 10 i w § 9 ust. 23 RD PZPN. Odwołanie od orzeczenia WD PZPN z 15 maja 2008 roku oparte zostało na 5 zarzutach. Z.L. orzeczeniu zarzuciło rażące naruszenie § 9 ust. 10 pkt 1, § 5 ust. 16 lit a, § 2 ust. 1 i § 5 ust. 17, § 1 ust. 4 regulaminu dyscyplinarnego PZPN oraz § 9 ust. 1 regulaminu wydziału dyscypliny PZPN, poprzez wadliwą subsumcję niektórych stanów faktycznych, dokonanie błędnej wykładni § 9 ust. 10 regulaminu dyscyplinarnego. W zakresie wymierzonych klubowi sankcji, zarzuciło wymierzenie sankcji dyscyplinarnej za przewinienia z § 9 ust. 23 regulaminu dyscyplinarnego, pomimo że przewinienia te uległy przedawnieniu w roku 2006, wymierzenie klubowi dwukrotnie kar za to samo zachowanie Jerzego F., ukaranie dyscyplinarne klubu pomimo nieponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej przez Jerzego F. Z.L. zarzuciło również rażące naruszenie § 9 ust. 1 regulaminu WD poprzez obrazę zasady swobodnej oceny dowodów, polegającej na całkowicie dowolnej, nieznajdującej oparcia w zebranych materiale dowodowym ocenie tego materiału. Nadto Klub zarzucił, że względów ostrożności procesowej, wymierzenie rażąco surowej kary zasadniczej oraz dodatkowej.

Związkowy Trybunał Piłkarski Polskiego Związku Piłki Nożnej w orzeczeniu z dnia 20 czerwca 2008 r. [...] uznał odwołanie Z.L. w całości jako bezzasadne. Trybunał uznał zarzuty odwołującego się za nietrafne. W uzasadnieniu ZTP stwierdził, że Wydział Dyscypliny dokonał prawidłowej subsumcji stanu faktycznego oraz prawidłowo dokonał wykładni przepisu § 9 ust. 10 pkt 1 regulaminu dyscyplinarnego PZPN. Zaznaczył, że zgodnie z treścią tego przepisu sankcji dyscyplinarnej podlega zachowanie polegające na usiłowaniu, rozmyślnym odebraniu lub zdobyciu punktów

w zawodach piłkarskich w zamian za korzyści materialne lub z innych pobudek sprzeczne z zasadami sportowymi. Trybunał negował także pogląd skarżącego, w którym forma stadialna usiłowania jest zastrzeżona dla zachowań, w których sprawca zmierza bezpośrednio do dokonania, które nie następuje. Zgodnie z treścią uzasadnienia orzeczenia ZTP w oparciu o przepisy dyscyplinarne PZPN pod pojęciem usiłowania mieści się każde zachowanie zmierzające do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, które jednak nie następuje bądź nie zostało udowodnione. W tym stanie rzeczy ZTP ocenił, że powzięcie poufnej informacji o obsadzie sędziowskiej konkretnego spotkania ligowego stanowi jeden z elementów składowych zachowania zmierzającego do skorumpowania sędziego piłkarskiego. ZTP podkreślił fakt, że Z.L. nie negowało ustaleń faktycznych dotyczących kontaktów byłego działacza klubowego Jerzego F. z Marianem D., jak również celu tych spotkań, którym było ustalenie składu sędziowskiego. ZTP podtrzymał orzeczenie WD PZPN w tym zakresie, że przewinienie dyscyplinarne w postaci usiłowania przekupstwa sportowego miało miejsce przez okres rundy wiosennej sezonu 2003/2004.

Bezzasadny, zdaniem ZTP, był również zarzut, że powyższe przewinienia uległy przedawnieniu. Kwestia przedawnienia przewinień korupcyjnych w systemie prawa związkowego została wyczerpująco zaprezentowana w uzasadnieniu orzeczenia ZTP z dnia 2 kwietnia 2008 r. [...].

ZTP ustosunkował się do wszystkich zarzutów, skierowanych przez Klub przeciw orzeczeniu WD PZPN. Podsumowując stwierdził, że odwołanie Klubu nie osiągnie zamierzonego celu poprzez proste zakwestionowanie faktu dopuszczenia się przewinienia dyscyplinarnego w postaci przekupstwa sportowego. Uznając za niewskazane przenoszenie zasad z procesu karnego na grunt postępowania dyscyplinarnego, a szczególnie bezwzględnej zasady domniemania niewinności. Kolejnym argumentem jest brak podstaw w przepisach związkowych do uznania, iż rozpoznanie wniosku Klubu o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności dyscyplinarnej stanowi postępowanie incydentalne, w trakcie którego dokonane ustalenia przez organ dyscyplinarny, szczególnie oświadczenia umocowanych przedstawicieli Klubu, nie mogą być wykorzystane następnie przy wydawaniu orzeczenia dyscyplinarnego innego niż określonego w § 19 pkt 7 regulaminu dyscyplinarnego PZPN.

ZTP zaznaczył, że o instytucjonalnym charakterze korupcji w Z.L. świadczy nie tyle to, że za proceder korupcyjny był odpowiedzialny tylko jeden człowiek, Jerzy F., ale fakt regularnego wynagradzania Mariusza D. za stworzenie warunków do

funkcjonowania tego proceduru przez całą rundę wiosenną sezonu 2003/2004. Z powyższego wynika, że Klub stworzył system korupcyjny, który miał mu zapewnić awans do I ligi.

Z.L. zaskarżyło dnia 15 lipca 2008 r. wyżej wymienione orzeczenia do Trybunału Arbitrażowego Spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim. Zarzucono im rażące naruszenie § 9 ust. 10 regulaminu dyscyplinarnego PZPN, poprzez błędną wykładnię powołanego przepisu. Błędna wykładnia, według Klubu, miałyby polegać na rozszerzeniu pojęcia usiłowania poprzez uznanie, że w tym pojęciu zawiera się także przygotowanie, jak również aby usiłowaniem popełnienia przewinienia określonego w powołanym przepisie było uzyskanie informacji o danych personalnych sędziego zawodów piłkarskich, a także wręczenie po zakończeniu sezonu kwoty pieniężnej osobie niemającej wpływu na wynik sportowy.

Ponadto Skarżący oparł skargę na zarzucie rażące naruszenie § 5 ust. 16 lit. a w związku z § 9 ust. 32 pkt 1 regulaminu dyscyplinarnego PZPN w związku z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP, poprzez ukaranie dyscyplinarne obwinionego Klubu za przewinienie zakwalifikowane w zaskarżonym orzeczeniu jako naruszenie § 9 ust. 23 pkt 1 RD PZPN, podczas gdy nawet przy założeniu legalności wyłączenia przedawnienia przewinień korupcyjnych przedawnienie czynów penalizowanych zgodnie z powołanym przepisem w przypadku obwinionego Klubu nastąpiło najpóźniej w czerwcu 2006 r. Skarżący kwestionuje również uznanie, iż zarzucone obwinionemu Klubowi przewinienia nie uległy przedawnieniu, podczas gdy w dacie wskazanej w zaskarżonym orzeczeniu przewinienie określone w § 9 regulaminu dyscyplinarnego PZPN objęte było 2-letnim okresem przedawnienia, zaś wyłączenie spod przedawnienia jest nadto rażąco sprzeczne z zasadą humanitaryzmu i nie znajduje uzasadnienia w obowiązującym porządku prawnym - w szczególności nie koresponduje z zasadą przedawnienia czynów zabronionych przez ustawę karną. Skarżący zarzucili także orzeczeniom rażące naruszenie § 21a regulaminu dyscyplinarnego PZPN oraz rażące naruszenie § 16 ust. 2 zdanie 2 regulaminu Związkowego Trybunału Piłkarskiego PZPN, poprzez błędną wykładnię polegającą na wyrażeniu poglądu prawnego, iż przesłanki uwzględnienia wniosku o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności dyscyplinarnej zawierają w sobie elementy przyznania okoliczności faktycznych sprawy przez obwinionego, podczas gdy przesłanka „okoliczności sprawy niebudzących wątpliwości” jest wyłącznie wynikiem oceny materiału dowodowego przez organ dyscyplinarny, nie zaś wiążącym obwinionego przyznaniem okoliczności faktycznych,

w sposób rażąco ograniczający prawo obwinionego do obrony we wszystkich stadiach postępowania dyscyplinarnego. Za rażące naruszenie § 16 ust. 2 zdanie drugie regulaminu Związkowego Trybunału Piłkarskiego Klub uznał błędną wykładnię polegającą na wyrażeniu poglądu prawnego, iż niedopuszczalne jest kwestionowanie ustaleń faktycznych poczynionych bez przeprowadzenia postępowania dowodowego w uzasadnieniu orzeczenia dyscyplinarnego drugiej instancji, rozstrzygającego o uchyleniu w całości orzeczenia organu pierwszej instancji, podczas gdy uchylając orzeczenie w całości i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania ZTP uznał, iż jest ono w całości wadliwe. Skarżący uznał, że dokonana przez ZTP ocena była przedwczesna i nie może mieć negatywnego wpływu na prawo obwinionego Klubu do obrony w zakresie zarzutu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

Trybunał Arbitrażowy do Spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2008 r. oddalił skargę Klubu Sportowego Z.L. SA od orzeczenia Związkowego Trybunału Piłkarskiego PZPN z dnia 20 czerwca 2008 r. i uchylił postanowienie z dnia 23 lipca 2008 r., w sprawie wstrzymania wykonania zaskarżonej decyzji z dnia 20 czerwca 2008 r. W uzasadnieniu wyroku Trybunał Arbitrażowy, przywołując postanowienia regulaminu dyscyplinarnego oraz statutu PZPN, jak również kodeksu dyscyplinarnego FIFA, stwierdził, że nie ma podstaw do uznania przewinień dyscyplinarnych Z.L. za przedawnione. Odnosząc się do powołanego przez skarżącego wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 25 maja 2004 r., SK 44/03, Trybunał Arbitrażowy uznał, że ma on w niniejszej sprawie istotne znaczenie i może stanowić wskazówkę do rozstrzygnięcia sprawy. Analizując kwestię konstytucyjności art. 15 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - przepisy wprowadzające Kodeks karny, wprowadzających zasadę stosowania nowej ustawy, bez względu na to czy działa na korzyść sprawcy, czy stanowi zastrzeżenie dotychczasowych warunków przedawnienia karalności i zatarcia skazania Trybunał Konstytucyjny uznał, że zastosowanie nowych, dłuższych terminów do przestępstw popełnionych przed zmianą ustawy nie stanowi naruszenia zasad gwarancyjnych. Ustawodawca jest władny ograniczyć nakaz stosowania ustawy względniejszej i przyjąć wyłączność stosowania ustawy nowej. Uczynić to może jednak tylko na mocy ustawy.

Trybunał Arbitrażowy zwrócił w tym kontekście uwagę na historię regulacji przedawniania w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej w okresie od 2003 r. do chwili rozpoznawania niniejszej sprawy i stwierdził, że nie były przestrzegane przez właściwe organy PZPN reguły dotyczące regulowania kwestii zasad odpowiedzialno-

ści dyscyplinarnej oraz trybu postępowania w tym zakresie. Zagadnienia te zostały, wedle stosownych regulacji ustawowych oraz postanowień statutu PZPN, zaliczone do sfery materii regulaminowej i powinny znaleźć się w treści regulaminu dyscyplinarnego PZPN. Tymczasem pierwszym wyłomu w tej zasadzie dokonano w dniu 7 grudnia 2005 r., wprowadzając regulację dotyczącą okresów przedawnienia do statutu PZPN, przy jednoczesnym braku regulacji co do obowiązywania § 5 ust. 16 lit. a regulaminu dyscyplinarnego. Po raz kolejny naruszono zasady stanowienia prawa wewnętrznego w PZPN w dniu 10 maja 2007 r., regulując kwestie przedawnienia w formie zwykłej uchwały zarządu bez dokonywania zmian w regulaminie dyscyplinarnym. Analiza wszystkich działań organów PZPN oraz pełnomocników związku z ramach tego postępowania nie pozwala na wyjaśnienie tych wątpliwości. Sposób dokonywania zmian w przepisach dotyczących przedawnienia daleki był od legislacyjnej precyzji i przestrzegania obowiązujących w tym zakresie zasad tworzenia prawa. Spowodował też powstanie trudnego do opisanego chaosu legislacyjnego, którego konsekwencją są daleko posunięte trudności związane z ustaleniem tekstów obowiązujących regulacji prawnych oraz przeprowadzeniem procesu ich wykładni.

Niezależnie od przedstawionych wyżej uwag dotyczących procesu prawodawstwa wewnętrznego w PZPN stwierdzić należy, że intencją prawodawcy podejmującego rozwiązanie zawarte w uchwale [...] było - zgodnie z wyraźną deklaracją zawartą w preambule tego aktu prawnego - dostosowanie regulacji wewnętrznej w zakresie przedawnienia do postanowień kodeksu dyscyplinarnego FIFA oraz konieczność zachowania ciągłości przewinień dyscyplinarnych. Oceniając pozytywnie intencje prawodawcy wewnętrznego krytycznie ocenić należy jednak sposób jej wykonania. Z uwagi na niefortunną treść pkt III uchwały [...] oraz splot okoliczności związanych z ujawnieniem w KRS treści zmian wprowadzonych podczas walnych zgromadzeń PZPN w dniach 27 października 2006 r. i 7 stycznia 2007 r. okazało się, że utrata mocy obowiązującej przez § 55 statutu nastąpiła w dniu 8 maja 2007 r., zaś uchwała określająca zasadę nieprzedawnialności przewinień korupcyjnych podjęta została w dniu 10 maja 2007 r. Analizując treść klauzuli, zamieszczonej w pkt III tej uchwały trudno jednoznacznie rozstrzygnąć, czy miała ona na celu zapewnienie retroaktywnego działania zawartych w niej regulacji w sensie nadania jej mocy obowiązującej w okresie poprzedzającym jej uchwalenie. Bezsporne jest jedynie to, iż prawodawca zamierzał zachować ciągłość karanie przewinień dyscyplinarnych, co w perspektywie przedmiotu regulacji rozumieć należy jako dążenie do nieprzedawnienia

karalności w zakresie przewinień korupcyjnych. Niezależnie od tego podnieść trzeba, że trudno doszukać się dostatecznych podstaw do przyjęcia, iż w realizacji uchwały [...] doszło w istocie do wywołania skutku retroaktywnego w znaczeniu przesunięcia momentu uzyskania przez ten dokument prawny „mocy obowiązującej”, tj. obowiązywania tego aktu prawnego od dnia 8 maja 2007 r. Ustalone w niniejszej sprawie okoliczności prowadzą raczej w kierunku twierdzenia, że z dniem 8 maja 2007 r. straciła moc regulacja zawarta w § 55 statutu PZPN dotycząca terminów przedawnienia i jednocześnie nie weszła w życie żadna inna regulacja dotycząca tej kwestii. Tym samym z uwagi na skutek derogacyjny wywołany w dniu 21 kwietnia 2006 r. prowadzący do uchylenia § 5 ust. 16a regulaminu dyscyplinarnego oraz skutek derogacyjny związany z faktem ujawnienia w KRS regulacji polegającej na zastąpieniu treści § 55 statutu regulacją dotyczącą organizacji rozgrywek najwyższej klasy rozgrywkowej, w zakresie prawodawstwa wewnętrznego PZPN do dnia 10 maja 2007 r. nie obowiązywała żadna regulacja dotycząca przedawnienia. Oznacza to, że w tym okresie w odniesieniu do żadnego przewinienia dyscyplinarnego nie były przewidziane jakiegokolwiek terminy przedawnienia, co oznacza, że w tym okresie przedawnienia dyscyplinarne nie ulegały przedawnieniu. Po dniu 10 maja 2007 r. obowiązuje natomiast regulacja wprowadzająca 2-letni okres przedawnienia deliktów dyscyplinarnych popełnionych w czasie meczu, 10-letni dla innych przewinień i 8-letni dla przewinień dopingowych. Z tego powodu Trybunał Arbitrażowy uznał, że w odniesieniu do zachowań objętych orzeczeniami organów dyscyplinarnych PZPN nie doszło do przedawnienia karalności dyscyplinarnej.

Wyrok ten został zaskarżony w całości skargą kasacyjną przez Z.L. Skarżący zarzucił mu naruszenie prawa materialnego: 1. art. 52 statutu PZPN w brzmieniu obowiązującym od dnia 08 maja 2007 r. w związku z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym, poprzez jego niezastosowanie do oceny możliwości uregulowania materii odpowiedzialności dyscyplinarnej poza regulacją zawartą w regulaminie dyscyplinarnym Polskiego Związku Piłki Nożnej, a także do oceny kwestii kolizji normy § 5 ust. 16 lit. a regulaminu dyscyplinarnego PZPN i normy pkt I ppkt 1 i 2 uchwały [...] z dnia 10 maja 2007 r. zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie przedawnienia przewinień dyscyplinarnych w polskiej piłce nożnej, podczas gdy przepis art. 39 ust. 1 ustawy o sporcie kwalifikowanym, a także art. 52 statutu PZPN nakazuje uregulowanie materii odpowiedzialności dyscyplinarnej we właściwym regulaminie polskiego związku sportowego, w tym przypadku w

regulaminie dyscyplinarnym PZPN, co jednocześnie rozstrzyga powołaną powyżej kolizję norm na rzecz pierwszeństwa postanowienia § 5 ust. 16 lit a regulaminu dyscyplinarnego PZPN; 2. § 55 ust. 1 statutu PZPN w brzmieniu obowiązującym od dnia 21 kwietnia 2006 r. do dnia 8 maja 2007 r., poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na wyrażeniu nietrafnego poglądu prawnego, jakoby wejście w życie tego postanowienia statutu PZPN spowodowało trwałe pozbawienie mocy obowiązującej (nieformalne uchylenie) postanowienia § 5 ust. 16a regulaminu dyscyplinarnego PZPN, obejmujące okres również po uchyleniu § 55 ust. 1 statutu PZPN; 3. § 5 ust, 16 lit. a uchwały z dnia 8 czerwca 2000 r. zarządu PZPN - regulamin dyscyplinarny PZPN, poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy powyższe postanowienie regulaminu dyscyplinarnego PZPN jest jedyną obowiązującą w ramach porządku norm prawnych PZPN normą regulującą kwestię przedawnienia karalności przewinień dyscyplinarnych, która może mieć zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko skarżącemu; 4. pkt 1 ppkt 1 i 2 oraz pkt II uchwały [...] z dnia 10 maja 2007 r. zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie przedawnienia przewinień dyscyplinarnych w polskiej piłce nożnej, przez ich niewłaściwe zastosowanie, podczas gdy z ich treści wynika, iż określone w uchwale terminy i zasady przedawnienia obowiązywać będą na przyszłość, zaś szczegółowe rozwiązania dotyczące przedawnienia przewinień dyscyplinarnych zostaną wprowadzone do treści regulaminu dyscyplinarnego PZPN, co wyklucza retroaktywne stosowanie tejże uchwały, w szczególności do oceny przedawnienia, które upłynęło przed dniem jej podjęcia; a także naruszenie przepisów postępowania.

Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku oraz poprzedzających ten wyrok: orzeczenia wydziału dyscypliny PZPN z dnia 15 maja 2008 r. oraz orzeczenia Związkowego Trybunału Piłkarskiego PZPN z dnia 20 czerwca 2008 r. i zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez orzeczenie o umorzeniu w całości postępowania dyscyplinarnego wobec Z.L. SA.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie zasadniczy problem prawny sprowadza się do kwestii przedawnienia przewinienia dyscyplinarnego korupcji w sporcie, którego skarżący Klub dopuścił się w rundzie wiosennej sezonu 2003/2004. Skarżący dowodzi przedawnienia argumentując, że wprowadzenie nieprzedawnialności przewinienia

korupcji w piłce nożnej aktem w postaci uchwały zarządu PZPN [...] z 10 maja 2007 r., podczas gdy jest to materia regulaminu dyscyplinarnego, nie jest prawnie dopuszczalne.

W związku z wymienionym zarzutem należy stwierdzić, że nie jest trafna dokonana przez skarżącego interpretacja art. 39 ust. 1 ustawy o sporcie kwalifikowanym, że przepis ten wyklucza możliwość normowania spraw odpowiedzialności dyscyplinarnej aktami, które, w sensie formalnym, nie są regulaminem dyscyplinarnym (stanowiącymi zmianę takiego regulaminu). Zgodnie z powołanym przepisem odpowiedzialność dyscyplinarna związana z naruszeniem, w czasie lub w związku z zawodami sportowymi reguł technicznych i dyscyplinarnych określonych przez właściwe polskie związki sportowe jest realizowana w trybie i na zasadach ustalonych w ich regulaminach, z uwzględnieniem przepisów międzynarodowych organizacji sportowych (ust. 1). Regulaminy te powinny określać w szczególności organy dyscyplinarne uprawnione do orzekania, ich kompetencje, tryb postępowania oraz rodzaje wymierzanych kar (ust. 2). Regulamin dyscyplinarny ma zatem swoje oparcie w ustawie, jednak jest wprowadzany na zasadach wynikających z przepisów wewnętrznych związków sportowych, zwłaszcza aktów konstytucyjnych (statutów), określających organy właściwe do wydania tych aktów. W znaczeniu formalnym, zgodnie ze statutem PZPN, regulamin dyscyplinarny ma rangę uchwały zarządu PZPN. Nie ma prawnych przeszkód do dokonywania zmian regulaminu dyscyplinarnego drogą kolejnych uchwał zarządu PZPN. Nie ma również prawnych przeszkód do ustalenia niektórych zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej w aktach konstytucyjnych związku sportowego, mianowicie przez zamieszczenie ich w statucie ponieważ ustawa o sporcie kwalifikowanym nie określa wszystkich elementów odpowiedzialności dyscyplinarnej, które mają się znaleźć w regulaminach. Nie jest też bez znaczenia, że omawiany przepis materię odpowiedzialności dyscyplinarnej przekazuje „regulaminom”, a nie wyłącznie regulaminowi dyscyplinarnemu. Niewątpliwie odpowiedni regulamin (regulaminy) powinien (powinny) w sposób uporządkowany normować tę ważną sferę funkcjonowania związków sportowych. Skarżący w skardze kasacyjnej trafnie wskazał na naruszenie zasad prawidłowej legislacji w praktyce PZPN, co stało się źródłem sporów. Nieprawidłowości w tym zakresie nie oznaczały jednak nieważność zmian w zakresie przedłużenia przedawnienia przewinienia dyscyplinarnego korupcji w sporcie.

Zdaniem skarżącego, Trybunał Arbitrażowy błędnie ocenił skutki prawne wejścia w życie uchwały walnego zgromadzenia PZPN o zmianie statutu PZPN, wprowadzającej w nowym art. 54a dłuższe przedawnienie, dla dalszego obowiązywania § 5 ust. 16 lit. a regulaminu dyscyplinarnego, a zwłaszcza następstwa prawne uchylecia tej normy statutowej kolejną uchwałą walnego zgromadzenia. Wbrew stanowisku Trybunału Arbitrażowego, skarżący jest zdania, że pierwsza uchwała nie pozbawiła wymieniony przepis regulaminu definitywnie mocy prawnej i że z chwilą ustania konfliktu norm (uchylenia przepisu statutu), przepis regulaminu dyscyplinarnego nadal obowiązywał i stanowił jedyną normę regulującą przedawnienie karalności w sporcie piłki nożnej.

W rozpoznawanej sprawie zaistniała kolizja norm regulujących różne terminy przedawnienia w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej. Była to kolizja w czasie (wcześniejszy przepis regulaminu dyscyplinarnego) jak i w zakresie hierarchii norm (później dodany przepis § 54a statutu PZPN). Kolizję tę należy rozstrzygać na podstawie ogólnie przyjmowanych w prawoznawstwie reguł kolizyjnych, tzn. reguł, które określają, która z kolidujących norm zostaje uchylona przez inną, albo w jakiej części zakres zastosowania jednej z tych norm zostaje ograniczony przez inną. Reguły kolizyjne mogą zostać sformułowane w postaci przepisów prawa lub przez doktrynę prawniczą, dotyczących rozstrzygnięcia o obowiązywaniu norm częściowo albo radykalnie sprzecznych. W rozpoznawanej sprawie znajduje zastosowanie reguła kolizyjna wyrażona w łacińskiej paremii *lex posterior superiori derogat legi priori inferiori* (prawo późniejsze wyższej rangi uchyla wcześniejsze prawo niższej rangi). Nie można przy tym przyjąć, jak uważa skarżący, że uchylenie normy § 54a (§ 55) statutu PZPN powoduje „odżycie” uchylonej normy § 5 ust. 16 lit. a regulaminu dyscyplinarnego. Uchylenie przepisu statutowego spowodowało, że przez krótki czas między 8 a 10 maja 2007 r. w porządku prawnym PZPN w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej nie było norm o przedawnieniu karalności deliktów dyscyplinarnych. Istniała zatem ich nieprzedawnialność. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 25 maja 2004 r., SK 44/03, podkreślił, że nie istnieje konstytucyjne prawo do przedawniania czy choćby ekspektatywa takiego prawa.

Przedawnialność w stosunku do przewinień dyscyplinarnych, jednak za wyjątkiem przekupstwa sportowego w piłce nożnej, wprowadziła uchwała [...] zarządu PZPN z 10 maja 2007 r., powołując się na postanowienia kodeksu dyscyplinarnego FIFA. Skarżący zarzucił, że wymieniona uchwała miała obowiązywać na przyszłość,

dopiero po wprowadzeniu jej postanowień do regulaminu dyscyplinarnego, co nie nastąpiło do momentu złożenia skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy przyjął, że po uchyleniu § 54a (§ 55) statutu PZPN, wobec braku odpowiednich unormowań w prawie związkowym, nie obowiązywało przedawnienie przewinień dyscyplinarnych korupcji. W tej sytuacji moment wejścia w życie uchwały [...] nie miał znaczenia dla toczącego się postępowania dyscyplinarnego w rozpoznawanej sprawie. Odnosząc się do zarzutów skarżącego należy ponadto zwrócić uwagę na następujące kwestie. Według ustępu I punkt 2 uchwały „nie ulegają przedawnieniu przewinienia dyscyplinarne dotyczące korupcji w sporcie piłki nożnej”. Stosownie do ustępu III uchwały „niniejsza uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia obowiązywania jednolitego Statutu PZPN”. Ani we wstępie do uchwały, ani w cytowanych jej postanowieniach nie ma odesłania do regulaminu dyscyplinarnego. Jak już wcześniej podkreślono, względy poprawnej techniki legislacyjnej oraz dbałość o przejrzyste unormowanie tej ważnej dziedziny prawa związkowego nakazują wprowadzenie przepisów o przedawnieniu przewinień dyscyplinarnych do regulaminu dyscyplinarnego, jednak nie jest to warunkiem ich prawnej skuteczności. Statut PZPN został wpisany do KRS 9 października 2007 r.

Co się tyczy zarzutu naruszenia przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w związku z art. 436 k.p.k. oraz w związku z § 87a regulaminu Trybunału Arbitrażowego do Spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim należy mieć na uwadze, że w części opisowej wyroku Trybunał Arbitrażowy szczegółowo przedstawił zarzuty zgłaszane przez Klub w zakresie postępowania przed Wydziałem Dyscypliny, które z kolei szczegółowo rozważył i ocenił jako niezasadne Związkowy Trybunał Piłkarski. Należy przy tym mieć na uwadze, że przepisy postępowania karnego w sprawach nieuregulowanych w regulaminie Trybunału Arbitrażowego (art. 87a) nie są stosowane wprost, lecz odpowiednio. W tych warunkach, zdaniem Sądu Najwyższego, zarzut naruszenia art. 433 § 2 w związku z art. 436 k.p.k. nie spełnia przesłanki rażącego naruszenia prawa w rozumieniu art. 44 ustawy o sporcie kwalifikowanym.

Z przytoczonych motywów, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ustawy o sporcie kwalifikowanym orzeczono jak w sentencji wyroku

=====